

pravice, katere so si naši nasprotniki s silo ali pa zvi-
jačo pridobili.

Kako veseli bi pa bili, da bi vlada nam kot bo-
žično darilce bila podarila slovenske ljudske šole v Gorici,
Trstu in na Koroškem, ali še vedno tega čakamo zastonj.
Zato pa tudi naš narod ne sme in ne more mirovati,
jedva bodo minoli božični prazniki, pa bodo zopet zbrali
se narodni zastopniki na Dunaji, in naši poslanci bodo
moralí nadaljevati z vso odločnostjo boj za naše narodne
pravice.

Delovanje naših zastopnikov pa ovira jako narodna
nesloga. Ko bi bila potreba, da z vsemi močmi pod-
piramo naše narodne zastopnike v boji za naše narodne
pravice, se pa doma ravsamo mej seboj, kar je le našim
narodnim nasprotnikom v korist, ki tudi skrivaj netijo
ta prepír.

Pa ne le za naš narod Božič ni posebno vesel,
temveč tudi za druge slovanske narode v naši državi.
Na Češkem vlada tudi mejsebojni boj, na Moravskem in
v Šleziji se pa tudi naši severni bratje ne morejo v
miru veseliti božičnih praznikov, ker ne smejo odložiti
orožja v boji za narodne pravice. Sploh politični položaj
v Avstriji o letošnjem Božiči ni vesel. Povsod vlada neka
negotovost. V političnih krogih se ugiblje in deluje, da
se osnuje nova večina, in kaka bode ta večina, ali bode
liberalna ali konservativna, Slovanom sovražna ali pri-
jazna? Če tudi so sedaj parlamentarne počitnice, in so
mirovni božični prazniki, ali vendar avstrijski politiki ne
počivajo, temveč baš sedaj se morda vrše kaki važni do-
govori, ki bodo odločilni za daljši politični razvoj naše
ljube Avstrije.

Malo bolj vesel je pa pogled na splošni evropski
položaj. Res, da se narodi še vedno bolj oborožujejo,
ali vendar je vse nekako preverjeno, da se ohrani mir
evropskim narodom. Pred malo leti smo se še bali, da
vsak najmanjši dogodek na slovanskem jugu prouzroči
krvave boje, ali sedaj je pa mnogo večje zaupanje v
ohranitev evropskega miru. Kako bojazen bi bila vzbu-
dila pred par leti revizija ustave, kakoršno sedaj name-
ravajo Bolgari, ali pa podoben škandal, kakor je panamski
na Francoskem, vse bi bilo mislilo, da je to nekak za-
četek prevratov in bojev. Sedaj pa vse to nekako mirneje
in hladnokrvneje ogledujemo, kakor bi bili prepričani,
da je povsod potreba miru tako vkoreninjena, da je taki
dogodki več omajati ne morejo.

Končujoč svoj božični članek, izražamo presrčno
upanje, da bi za nas Slovence in druge avstrijske Slo-
vane prihodnji Božič bil veselejši, nego je letošnji, da bi
se tedaj že vse slovanske stranke pod božičnim drevescem
prijateljski podale roke v skupno vspešno narodno delo
in bi se pri nas uresničil mir, ki so ga opevali ob pri-
hodu Rešenika angelji. In tudi mi zakličemo

Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!

Razkol na Slovenskem.

«V deželi Krajni tujec gospodari».

„Delj vže, ko leto in dan, bije se bratomorni boj
na Kranjskem in sosednih slovenskih pokrajinah. Brat
vzdiguje se zoper brata; s poštenim in nepoštenim orožjem
napada nasprotnik nasprotnika; laž, zvižajo, hinavščino
očita drug drugemu, najraje bi ga zadušil... Žalostno!
žalostno!... Nesloga, stara slovanska znanka, vihti svoj
bič po Slovenskem in poje smrtni spev narodu sloven-
skemu, in kar je najhuje: narod ploska, raja in se kro-
hoče, hitec k svojemu poginu!“

Nekaj malega nad milijon duš broječi narod je raz-
klan, razdvojen — le tako naprej! in kmalu ga bodo po-
goltnili Nemštva in Italijanstva valovi. Tedaj pa bo konec
prepíra. Da, Nemec stari sovražnik slovenski, nikakor ne
opazuje v nemarno domačega boja. Na mesto slovenskega
deželnega predsednika kranjskega imenovan je trd Nemec.
In temu nemškemu predsedniku v strogo slovenski
deželi klanjajo se sedaj liberalci in klerikalci, vsi, vsi
sankcionirajo in odobravajo to najnovejšo, nezaslišano
nasilstvo. Čudno! Na Ogerskem, na Češkem, na Hrvat-
skem, povsod bilo bi nemogoče to, kar je omogočila (na
Slovenskem) bratovska nesloga.

Slovenskim občinam na Koroškem in Štajerskem se
novejši čas njih pritožbe za slovensko uradovanje pre-
vzetno odbijajo, slovenščine nezmožni uradniki nastavljajo
se v čisto slovenskih krajih, v Ljubljani zidajo čemdalje
več nemških početnih šol za deco slovenskih starišev, na
kratko: kar so stari domoljubi zadnja desetletja Slovincem
z velikim trdom priborili, to izgublja sedaj narod vsled
domačega razkola drugo za drugim. Politični parvenu-ji
se pobijajo s puhlimi frazami, vlada pripravlja nove davke,
slovenski orotar, ta nekedanja moč naroda našega pa
gladu umira.

V državnem zboru prišla bo vsekako na krmilo
nemško-židovska stranka, ki se bo gotovo ubogo malo
ozirala na zahteve ljudstva katoliškega in slovenskega. In
tako se bode ti obe mej seboj se vojskujoči stranski slo-
venski — če jih smemo tako imenovati — presenečeni
vrnili iz bratomorskega boja, videč, da trpi pri tem
i vera i narodnost in da sti hudo zagrešili
proti lastnemu narodu“.

Predstoječi članek, obsegajoč angeljski pozdrav, nam
prihaja kakor z neba govorjen po naših ameriškanih
rojakihi za vesele božične praznike. Prinesel je ta članek
vrli „Amerikanski Slovenec“ v svoji 50. številki. Ta list
izdajajo od vseh Slovencev čislani možje, ki z velikim
uspehom oznanjujejo sv. vero vernikom in nevernikom na
oni strani širokega morja. Urednik listu je č. g. misijonar
Buh. Izkušeni misijonarji tedaj potrjujejo stari program
„Novicam“, katere že 50 let uče, in posebno zadnji čas
naglašajo, da se s slogo in ljubeznijo več dobrega stori
za vero in narod, kakor z surovostjo in prepírom. Pre-
trpeli so, žalibog, naši možje zadnji čas že dovolj zaradi
tega svojega „krščanskega“ prepričanja. Psovali so jih v
listih in na prižnicah, imenovali jih tovariše liberalcev,

judeže in najhujše grešnike. Zato bode vsem v veliko tolažbo poročilo, ki dokazuje, da imamo mi na svoji strani katoliške slovenske misijonarje, može, ki iz prakse najbolje vedó, kako se razširjaj in utrjuj katoliška vera. Teh častitljivih mož organ, opazujoč z brezstrastnega stališča norosti nestrpnežev na naši desnici in levici, je izrekel jasno, da pri tem bratomorskem boji trpi i vera i narodnost med Slovenci, in da se hudo greši proti lastnemu narodu.

Ako se taki glasovi ne bodo poslušali, se je v resnici bati, da se našim grobokopom posreči dovršiti žalostno delo: pokopali bodo narod slovenski in z njim pokopali vero katoliško. Potem bodo pač slovenski misijonarji primorani v staro domovino nazaj nositi dragoceno luč vere, a prižigali jo bodo po naših milih pokrajinah — tujemu narodu. Zadnji čas je torej, rojaki! Mi kličemo s povzdignjenim glasom: komur ste mar naši svetinji, brani je z nami v bratovski slogi! „Mir ljudem na zemlji“ — slovenski!

Politični pregled.

Razpust državnega zbora priporočali so češki veleposestniki grofu Taaffeju zagotavljajoč mu, da po novih volitvah na Češkem zmagajo skoro po vseh čeških okrajih Staročehi, ker je narod zgubil zaupanje v Mladočehe, ki se bratijo z levico. Vlada se pa za razpust državnega zbora neče odločiti, ker ni prepričana, da bi Mladočehi zares bili nakrat prišli tako ob veljavo. Na Moravskem se celo kaže, da mladočeški vpliv narašča, in vlada se boji, da Staročehi ondu pripadejo pri novih volitvah.

Državni zbor snide se zopet dne 17. januarja in bode nadaljeval budgetno debato in bode zboroval do marca, kadar se snidejo deželni zbori. Državni zbor se bode bavil v januarji in februarji pred vsem z državnim proračunom. Deželni zbori bodo pa tudi v prvi vrsti se pečali le z deželnimi proračuni. Posebno se že zagotavlja, da v češkem deželnem zboru sprava ne pride na vrsto. Ker vlada nima dosti upanja, da bi se vsprejele nje predloge, hoče pa še vso stvar odložiti.

Novi minister za Češko se še ne bode kmalu imenoval. Grof Taaffe je že mislil na imenovanje tega ministra, kakor je razvidno iz odgovora knezu Schwarzenbergu. To misel je pa opustil, ko so Mladočehi glasovali proti dispozicijskemu zakladu. Levica pa tudi še ne dobi novega zastopnika v ministerstvu. Ministerski predsednik je bil ponudil nasledništvo Kuenburgovo grofu Wurmbradu, pa le s pogojem, da pridobi za vlado desno krilo levičarjev. Grof Wurmbrand si pa seveda ni upal razcepiti levice in je zatorej odklonil ponudeni portfelj.

Nova večina. — Grof Taaffe se sedaj trudi, da bi dobil novo večino iz raznih zmernejših elementov. Sestavlja najprej program za novo večino. Ko bode sestavljen program, bode ministerski predsednik vabil vse stranke, katere se strinjajo s tem programom, da vstopijo v novo večino. Vlada je torej nastopila pot, katero je priporočil Javorski. Bodo li Slovenci pristopili k novi večini, še ni gotovo. Vse je odvisno le od tega, kak program sestavi vlada. Levičarski listi z neko nezaupnostjo pišejo o tem Taaffejevem koraku. Boje se, da se ne razbije njih klub. Veleposestniki se bodo morda pridružili vladi, drugi levičarji si pa ne bodo upali, ako bode v novi večini tudi Hohenwartov klub. Če pa levica ostane jedina, bode pa najbrž Taaffejevo prizadevanje zastonj, ker nobeno sodelovanje levičarjev in desničarjev ne more biti trajno, ker se

preveč razlikujejo po svojih načelih. Če bi pa Hohenwartov klub se odrinil, pa najbrž Poljaki ne bodo hoteli sodelovati.

Plener in Steinwender sta se pred razhodom državnega zbora pogajala o skupnem postopanju liberalcev in nemških nacionalcov. Oba sta bila jedina, da treba vsem Nemcem skupno delovati. Ta pogajanja se pa bodo nadaljevala, ko se zopet snide državni zbor.

Ogersko. — Državni zbor je brez burne debate vsprejel budget za podlago podrobni razpravi. — Madjari kažejo vedno večjo brezozirnost proti drugim narodnostim. Te dni so obso-dili urednika slovanskih „Narodnih Novin“ v jednoletno ječo in 3000 gld., denarne globe, ker je obsojal, da policija ni pustila slovesnega odkritja spomenika njegovemu očetu znanemu slovaškemu rodoljubu Hurbanu in je pri tej priliki celo zabranila ljudem vhod na pokopališče.

Vatikan. — Konzistorij, v katerem se bode imenovalo več novih kardinalov, zboroval bode v drugi polovici meseca januarja. — Poroča se, da bo papež za dan 19. februarja, ko bode praznoval s slovesno sv. mašo svoj škofovski jubilej, poklical vse tuje in italijanske kardinale v Rim.

Italija. — Vlada je zbornici predložila načrt zakona, po katerem se ima vsak zakon prej civilno skleniti in potem še-le cerkveno. Duhovnik, ki bi koga poročil, predno se je sklenil civilni zakon, bo hudo kaznovan.

Papež in Francija. — Te dni bil je baje pri papežu neki odposlanec grofa pariškega in ga je z ozirom na žalostni notranji položaj Francije nagovarjal, da naj ne podpira republike, temveč naj se posprijazne z monarhizmom. Papež se ni dal pregovoriti, temveč je odposlaneu celo zatrdil, da svoje politike nasproti Franciji ne bo nikoli premenil in mu je svetoval, da naj monarhisti jednake nade za zmirom opuste. Odposlanec grofa pariškega bil je savojski grof Saint-Bon, brat umrlega laškega mornarskega ministra.

Francija. — Parlamentarna komisija svoje delo glede panamske afere vrlo nadaljuje in prišla je na sled nezaslišnim činom jako odličnih mož. Da se je Reinach usmrtil, je sedaj dognano. Ko je izvedel, da se prične preiskava o panamski aferi, skušal je na vse mogoče načine stvar zaprečiti in obhodil je v to svrhu vse odločilne faktorje. Vlada se mu je že udala, a ker je pravosodni minister Ricard pretil z demisijo in se grozil, da spravi potem vso stvar v javnost, moralo se je s preiskavo vse jedno pričeti. Ko je Reinach videl, da vse njegovo moledovanje nič ne pomaga, se je zastrupil. Z Reinachom vred prizadet je bil pri panamski aferi tudi finančni minister Rouvier. Moral se je umakniti z ministerskega stola. Na njegovo mesto poklicali so Tirarda. Nad Brissonom, ki je predsednik komisije se republikanski in židovski listi najbolj jeze, kajti on namreč je celo preiskavo sprožil in skrbi za to, da ista ne zaspi. Očitajo mu celo, da hoče postati republikanski predsednik. — Položaj je grozno zamotan, v nevarnosti je celo republika. Republikanci so prizadeti v panamski aferi, monarhisti ne. Zadnji izkoriščajo si to okoliščino v prid sebi. Popolnoma brez premembe se vse ne bode končalo. Sedanja vlada vsaj se ne bode vzdržala na krmilu in težko bo drugače, da bo tudi predsednik Carnot odstopil. — Najnovejša poročila pravijo, da je vlada dobila od obeh zbornic, dovoljenje, da se začne kazenska preiskava proti nekaterim parlamentarcem. Potem se parlamentarna panamska enketa razide. — Nekateri največje krivce mej upravnimi odborniki panamske družbe so zaprli.

Nemčija. — Državni zbor je izročil vojaško predlogo komisiji 28 članov. — Proti Ahlwardtu, o katerem smo zadnjič poročali, da je bil obsojen zaradi razžaljenja časti in ob ednem tudi voljen v državni zbor, se je na predlog zbornice ustanovilo kazensko postopanje. To žide jako jezi, kajti radi bi bili s poti spravili Ahlwardta, ki jim je — seveda po pravici — očital goljufijo.